

**FITXA IDENTIFICATIVA****Dades de l'Assignatura**

Codi	33415
Nom	Semiòtica de la comunicació
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1301 - Grau Comunicació Audiovisual	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1301 - Grau Comunicació Audiovisual	10 - Anàlisis de los discursos audiovisuales y de sus efectos sociales	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
GUILLAMON CARRASCO, SILVIA	340 - Teoria dels Llenguatges i Ciències de la Comunicació
REY SEGOVIA, ANA CLARA	340 - Teoria dels Llenguatges i Ciències de la Comunicació

RESUM

Des d'una perspectiva teòrica, aquesta matèria estudia, d'una banda, els fonaments de la semiòtica com a teoria que dóna compte de la constitució i l'ús de signes com a base de la comunicació; la teoria dels codis, semiosi i pragmàtica i la constitució psicològica i social del subjecte com a emissor i receptor en els processos de comunicació. Per una altra, centra el seu interès en la dimensió semiòtica dels "nous mitjans".



Des de la perspectiva pràctica, la Semiòtica de la Comunicació planteja i formula un model d'anàlisi de la producció mediàtica i, com a correlat, s'aplica aquest model a l'estudi d'un ventall plural de textos dominants en la societat actual "mediatitzada".

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No s'exigeixen.

COMPETÈNCIES

1301 - Grau Comunicació Audiovisual

- Conèixer la comunicació com a procés i els diferents elements que el constitueixen. Posseir i comprendre els coneixements de l'especificitat dels discursos, així com les formes de representació pròpies dels distints mitjans tecnològics i audiovisuals. Conèixer les diferents teories, mètodes i problemes de la comunicació audiovisual i els seus diversos llenguatges.
- Competència per a l'anàlisi comparada dels distints mitjans i suports mediàtics contemporanis.
- Coneixement dels diversos llenguatges, codis i formes de representació propis dels distints mitjans tecnològics i audiovisuals: fotografia, cinema, ràdio, televisió, vídeo i imatge electrònica, Internet, etc. a través de les seues propostes estètiques i industrials, a més de la seua rellevància social i cultural i la seua evolució al llarg del temps, que haurà de generar la capacitat per analitzar relats i obres audiovisuals, considerant els missatges icònics com a textos i productes de les condicions sociopolítiques i culturals d'una època històrica determinada.
- Coneixement i capacitat per aplicar recursos, elements, mètodes i procediments dels processos de construcció i anàlisi dels relats audiovisuals tant lineals com no lineals, incloent-hi el disseny, l'establiment i el desenvolupament d'estratègies, així com les aplicacions de les polítiques de comunicació persuasiva en els mercats audiovisuals.
- Coneixement de la imatge espacial i de les representacions icòniques en l'espai, tant en la imatge fixa com en la imatge en moviment, així com els elements constitutius de la direcció artística. Capacitat per analitzar i planificar les relacions entre imatges i sons des del punt de vista estètic i narratiu en els diferents suports i tecnologies audiovisuals. Capacitat per aplicar tècniques i procediments de la composició de la imatge en els diferents suports audiovisuals, a partir del coneixement de les lleis clàssiques i dels moviments estètics i culturals de la història de la imatge mitjançant les noves tecnologies de la comunicació. També s'hi inclouen els coneixements dels models psicològics específicament desenvolupats per a la comunicació visual.



- Capacitat per dur a terme l'anàlisi de les estructures, dels continguts i dels estils de la programació televisiva i radiofònica així com les distintes variables que influeixen en la seua configuració i processos tant comunicatius com espectaculars generats per ells.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Els objectius, i per tant els resultats, que es pretenen aconseguir amb el desenvolupament d'aquesta matèria, tal com s'especifica en el resum i es posarà de manifest en els continguts, són de caràcter teòric i de caràcter pràctics. En primer lloc, doncs, l'alumnat haurà d'adquirir una competència adequada pel que fa a la delimitació terminològica i conceptual de la pròpia matèria i, més concretament, l'evolució de les teories i models semiòtics tant en els aspectes específicament epistemològics com en aquells que fan referència a la Semiòtica com a mètode d'anàlisi i interpretació textual. En segon lloc, els qui cursen aquesta matèria han de demostrar una capacitat adequada i eficaç per a dur a terme les anàlisis semiòtiques pertinents dels diferents textos mediàtics que es duran a terme en el procés d'ensenyament i aprenentatge de la matèria.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció a la semiòtica

Delimitacions terminològiques i conceptuais. Semiòtica com a ferramenta d'anàlisi

2. Orígens

Curs de Lingüística General de Saussure i el model funcional de Jakobson, Peirce.

3. Barthes Semiòtica i ideologia.

Estructuralisme i postestructuralisme.

4. Semiòtica de la cultura.

5. Actualitat dels discursos semiòtics

Teoria i pràctica de la semiòtica com a metodologia d'anàlisi del discurs als mitjans de comunicació.

**VOLUM DE TREBALL**

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	60,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	30,00	0
Elaboració de treballs individuals	20,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	20,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	20,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Classes teòriques:

L'estructura de les classes teòriques inclourà: una introducció del tema i l'exposició breu de les qüestions més rellevants per part del professor i l'estudi més específic del tema a partir de la posada en comú dels materials de caràcter pràctic proporcionats pel professor.

Classes pràctiques:

Les classes pràctiques giraran bàsicament entorn de l'anàlisi de textos escrits i audiovisuals d'acord amb aquest procés: presentació del professor en la qual s'indiquen les claus i pautes d'anàlisi semiòtic de cada text; anàlisi individual o en grup dels textos; posada en comú dels resultats de l'estudi i establiment de conclusions per part del professor

Altres activitats:

Lectura de textos teòrics d'autors rellevants en el camp del saber de la semiòtica.

Assistència a conferències organitzades els responsables de l'especialitat.

Treball de camp consistent en l'estudi semiòtic de diferents manifestacions culturals a les que l'alumnat pugua accedir-hi.

AVALUACIÓ



a) Examen escrit sobre els continguts de les classes presencials teòriques i pràctiques. Per aprovar l'assignatura i fer nota mitjana amb la resta d'apartats l'examen haurà de tenir una puntuació mínima de 4 sobre 10.

50%

b) Anàlisi semiòtic i discursiu en profunditat d'un text audiovisual d'acord amb el mètode i les pautes establertes pel professor

40%

c) Participació en activitats desenvolupades en les classes presencials

10%

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Abril, Gonzalo (2007). Análisis crítico de textos visuales. Mirar lo que nos mira. Madrid: Síntesis.
- Barthes, Roland (1990): La aventura semiológica. Barcelona: Paidós. - (1991). Mitologías. Madrid: Siglo XXI.
- Casetti, Francesco (1980). Introducción a la semiótica. Barcelona: Fontanella.
- Eco, Umberto (1985): Tratado de semiótica general. Barcelona: Lumen.
- Grandi, Roberto (1995). Texto y contexto en los medios de comunicación. Análisis de la información, publicidad, entretenimiento y su consumo. Barcelona: Bosch
- Jensen, Klaus, Bruth (1997). La semiótica social de la comunicación de masas. Barcelona: Bosch.
- Serrano, Sebastià (1984). La Semiòtica. Barcelona: Montesinos.
- Talens, Jenaro et al. (1978). Elementos para una semiótica del texto artístico. Madrid: Cátedra.
- Lotman, Jurij y la escuela de Tartu (1979). Semiótica de la cultura. Madrid: Cátedra.
- Peirce, Charles, S. (1976). La ciencia de la semiótica. Buenos Aires: Nueva Visión.

Complementàries

- Bettetini, Gian Franco (2003). Semiotica della comunicazione. Milano: Bompiani.
- Cosenza, Giovanna (2008). Smiotica dei nuovi media. Roma-Bari: Laterza.
- Eco, Umberto (1993). Apocalípticos e integrados. 11ª edición. Barcelona: Lumen. - (1972): La estructura ausente. Barcelona: Lumen



- Volli, Ugo (2003). Manuale di semiotica. Roma-Bari: Laterza.
- Wolf, Mauro (1991). La investigación de la comunicación de masas. Barcelona, Paidós.
- García Canclini, Néstor (2007). Lectores, espectadores e internautas. Barcelona: Gedisa
- Lochard, Guy; Boyer, Henri (2004). La comunicación mediática. Barcelona: Gedisa.
- Lorusso, Anna María (2010). Semiotica della cultura. Roma-Bari: Laterza
- Lotman, Jurij M. (1998) La semiosfera. 2 vols. Madrid: Cátedra.
- Foucault, Michel (1979). La arqueología del saber. México: Siglo XXI. - (2006), Historia de la sexualidad, volumen 1: la voluntad de saber. Madrid: siglo XXI - (2008), El orden del discurso. Barcelona: Tusquets.
- Jakobson, R. (1981). Lingüística y poética. Madrid: Cátedra.
- Ponzio, Augusto (1974). Producción lingüística e ideología social. Madrid: Comunicación. - (1999). La revolución bajtiniana. Madrid: Cátedra.
- Saussure, Ferdinand de (1972). Curso de Lingüística General. Madrid: Alianza.
- Serrano, Sebastià (1984). La Semiòtica. Barcelona: Montesinos.
- Voloshinov, Valentin (1992). Marxismo y filosofía del lenguaje. Madrid: Alianza.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Contenidos

Sense canvis

2. Volumen de trabajo y planificación temporal de la docencia

- Clases de teoría: 45 horas
- Trabajo autónomo por parte del estudiante, relacionados con el seguimiento de los contenidos teóricos a impartir: 40 horas*
- Preparación y elaboración de trabajos prácticos: 30 horas.
- Asistencia a tutorías programadas y/o seguimiento, por otras vías, de la evolución de los trabajos prácticos: 15 horas.
- Preparación y elaboración de la actividad de Evaluación: sin cambios.

* Se incluye aquí el trabajo ya realizado, así como la resolución de los cuestionarios de control de lectura, que ahora se tendrán en cuenta para el cálculo de la calificación final.

3. Metodología docente



Las clases presenciales se sustituyen por la elaboración de contenidos teóricos a trabajar de forma autónoma por parte del estudiantado (Aula Virtual) y las sesiones de videoconferencia a través de la herramienta Blackboard. Las tutorías se realizarán a través del correo electrónico y/o videoconferencia, mediante la herramienta Blackboard (previa cita concertada a través de un Doodle disponible en el Aula Virtual). En resumen, la metodología docente consistirá en:

- Subida de materiales al Aula virtual
- Propuesta de actividades por aula virtual
- Videoconferencia síncrona BBC (las videoconferencias serán grabadas, para habilitar la consulta posterior de las mismas)
- Problemas/ejercicios resueltos (clases prácticas)
- Tutorías mediante videoconferencia y correo electrónico.

4. Evaluación

El trabajo autónomo y la evaluación continua de los contenidos impartidos supondrán una parte importante del trabajo a realizar de forma telemática. Por tanto, la dedicación del estudiantado a estas tareas se verá incrementada y se tendrá en cuenta a la hora de calcular la calificación final del estudiante. La guía docente contemplaba inicialmente la evaluación a través de tareas prácticas (30% de la nota final), la participación en el aula (10%) un examen final (60%). Estos porcentajes se verán modificados de la siguiente manera*:

Prácticas (60%): repartidas en 7 tareas (dos de carácter grupal y cinco de carácter individual). La ponderación de estas tareas es la siguiente:

- Práctica 1 a 4 (ya programadas, sin cambios): 30% de la nota final.
- Tres cuestionarios de seguimiento y control de lectura: 30% de la nota final.

Participación (10%): asistencia a las sesiones y tutorías virtuales o demostrar interés en la asignatura a través del envío de consultas vía mail.

Evaluación final (30%): La evaluación final consistirá en un trabajo individual de aplicación de algunos de los contenidos impartidos, a entregar el día programado para el examen.

* Los cambios aquí presentados han sido consensuados con casi el 60% del estudiantado del curso 2019/2020, a través de una cuestionario realizado de forma telemática.

Este sistema de evaluación, si no se indica lo contrario, será también válido en la segunda convocatoria.

5. Bibliografía

La bibliografía inicialmente planificada se adaptará a la actual situación: a través del Aula Virtual se remitirán diferentes lecturas (artículos académicos, capítulos de libro y/o resúmenes) que sirvan al estudiantado como lecturas complementarias y/o obligatorias, dependiendo del caso.